

Sygnatura akt VI Ka 347/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **8 czerwca 2020** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący sędzia Krzysztof Ficek

Protokolant Aleksandra Pawłowska

przy udziale Agnieszki Schwarz-Rasińskiej Prokuratora Prokuratury Rejonowej G.w G.

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2020 r.

sprawy **E. N.** ur. (...) w P.

syna E. i Z.

oskarżonego z art. 286 § 1 kk, art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 29 stycznia 2020 r. sygnatura akt IX K 1955/19

na mocy art. 437 § 1 kpk i art. 624 § 1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając wydatkami Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 347/20		
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1			
1 CZĘŚĆ WSTĘPNA				
0.11.1. Oznaczenie				

wyroku sądu pierwszej instancji		
wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29 stycznia 2020 roku sygn. akt IX K 1955/19		
0.11.2. Podmiot wnoszący apelację		
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego		
# oskarżyciel posiłkowy		
# oskarżyciel prywatny		
# obrońca		
# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego		
# inny		
0.11.3. Granice zaskarżenia		
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść	# w całości	

# na niekorzyść			
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć		

	wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
0.11.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana
1Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy			
0.12.1. Ustalenie faktów			

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.	E. N.	stan zdrowia oskarżonego	kseroko-pia książki zdrowia osadzonego	k.322
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				
0.12.2. Ocena dowodów				
0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		
0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)				

Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu		
2.1.1.1	kserokopia książki zdrowia osadzonego	obecny stan zdrowia oskarżonego nie ma znaczenia dla ustalenia faktów, nie mógł też spowodować obniżenia kary		
1STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków				
Lp.	Zarzut			
3.1.	rażąca niewspółmierność i surowość kary 4 lat pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonemu poprzez przecenienie znaczenia ustalonych przez Sąd okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego takich jak uprzednia karalność oskarżonego - w tym za przestępstwa podobne, wysoki stopień społecznej szkodliwości czynów - przy jednoczesnym nieuwzględnieniu okoliczności	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		

	<p>przemawiających na korzyść oskarżonego, takich jak przyznanie się do popełnienia zarzucanych czynów, przeproszenie pokrzywdzonych, jak również okoliczności, iż rola oskarżonego w popełnieniu czynów była mało znacząca w porównaniu do innych nieustalonych współdziałających sprawców</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że rażąca niewspółmierność kary występuje wtedy, gdy kara orzeczona nie uwzględnia w należyty sposób stopnia społecznej szkodliwości przypisywanego czynu oraz nie realizuje wystarczająco celu kary, ze szczególnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych. Pojęcie niewspółmierności</p>				

rażącej oznacza znaczną, wyraźną i oczywistą, a więc niedającą się zaakceptować dysproporcję między karą wymierzoną a karą sprawiedliwą (zasłużoną).

Przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona tylko wtedy, gdy na podstawie ustalonych okoliczności sprawy, które powinny mieć decydujące znaczenie dla wymiaru kary, można przyjąć, że występuje wyraźna różnica między karą wymierzoną a karą, która powinna zostać wymierzona w wyniku prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo (por. wyroki SN: z 22.10.2007 r., SNO 75/07, LEX nr 569073; z 26.06.2006 r., SNO 28/06, LEX nr 568924; z 30.06.2009 r., WA 19/09, OSNwSK 2009, poz. 1255; z 11.04.1985 r., V KRN 178/85, OSNKW 1985/7–8, poz. 60). Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy uznać

należało, że kara 4 lat pozbawienia wolności jest adekwatna do popełnionych przez oskarżonego przestępstw, ich znacznej społecznej szkodliwości, wysokiego stopnia zawinienia oskarżonego i tylko taki jej wymiar spełni cele w zakresie oddziaływania na sprawcę i wzbudzi pożądane społecznie przekonanie o nieopłacalności popełniania oszustw na tzw. policjanta na szkodę osób starszych, obok dzieci, najbardziej potrzebujących ochrony.

W apelacji obrońca próbuje wykazać, że Sąd Rejonowy zbyt małą wagę przyłożył do okoliczności dla oskarżonego korzystnych.

Według skarżącego Sąd I instancji przecenił okoliczności przemawiające na niekorzyść oskarżonego (uprzednia karalność oskarżonego i wysoki stopień społecznej szkodliwości przestępstw), a nie uwzględnił

przyznania się oskarżonego do popełnienia zarzucanych mu czynów, przeproszenia pokrzywdzonych oraz mało znaczącą, w porównaniu do innych nieustalonych współdziałających sprawców, rolę E. N.. Z powyższym nie sposób się zgodzić. W ocenie Sądu odwoławczego to skarżący przecenia okoliczności dla oskarżonego korzystne albo wbrew faktom próbuje niektórym z nich nadać takie znaczenie. Prawdą jest, że oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanych mu przestępstw. Nie można jednak pominąć, że w przypadku drugiego zdarzenia został zatrzymany na gorącym uczynku - wpadł w zasadzkę zastawioną przez funkcjonariuszy Policji, zaś co do pierwszego z czynów został rozpoznany przez pokrzywdzoną na tablicy pogładowej ze zdjęciami. Stąd nie można z przyznania się oskarżonego do winy czynić nadzwyczajnej

okoliczności. E. N. przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów i odmówił złożenia wyjaśnień oraz odpowiedzi na pytania. Oczywiście, nieuprawnione byłoby zarzucanie oskarżonemu, że skorzystał jako podejrzany a później oskarżony ze swoich uprawnień i nie chciał współpracować z policją, ale nie da się pominąć tego co wydarzyło się bezpośrednio po zatrzymaniu. Oskarżony skutecznie uniemożliwił zatrzymanie pozostałych sprawców. Po tym jak policjanci pozwolili mu odebrać połączenie telefoniczne od współnika, podczas którego miał potwierdzić odebranie przesyłki, oskarżony ostrzegł rozmówcę mówiąc "mam ogon", "muszę uciekać". Nie sposób przyjąć zatem po stronie oskarżonego chęci wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy. Jednocześnie takie zachowanie oskarżonego opisane przez funkcjonariuszy

Policji świadczy o tym, że nie został zmanipulowany przez inne osoby i był świadomym członkiem współdziałających ze sobą przestępców. Zasadnie pisze Sąd Rejonowy, że tłumaczenie oskarżonego, iż nie miał wpływu na swoje czyny jest sprzeczne ze wskazaniami wiedzy oraz doświadczenia życiowego.

Nie ma racji obrońca, że rola oskarżonego w popełnieniu przestępstw była mało znacząca. Jeśli osoby realizujące przestępcze zachowanie ze sobą współdziałały, a w okolicznościach sprawy jest to oczywiste, to ustaliły taki a nie inny podział ról. Zachowanie oskarżonego wiązało się z największym ryzykiem. Pozostałe osoby nie miały przecież bezpośredniego kontaktu z pokrzywdzonymi. Jednocześnie bez udziału osoby odbierającej pieniądze przestępcze zachowanie nie mogłoby się

zakończyć sukcesem. Dlatego uznać należało, że obrońca w sposób nieuprawniony bagatelizuje udział oskarżonego.

Co się zaś tyczy przeproszenia pokrzywdzonych to i ten argument nie przekonuje. Przeprosiny oskarżonego pojawiły się dopiero w głosach stron. Nie zostały przyjęte przez pokrzywdzonych (k.257v.). Wątpliwa zatem jest szczerść tych wypowiedzi oskarżonego.

Pokrzywdzona W. J., która została oszukana na 10.000 złotych oświadczyła, że chce pieniędzy a nie przeprosin. Oskarżony szkody nie naprawił nawet w części, chociaż deklarował przed zastosowaniem tymczasowego aresztowania, że mógłby pożyczyć 5000 złotych na poręczenie majątkowe. O jego możliwościach finansowych świadczy też korzystanie z pomocy prawnej adwokata z wyboru.

Kierując się zatem przede wszystkim

bardzo wysokim stopniem społecznej szkodliwości czynów popełnionych przez oskarżonego oraz tak samo wysokim stopniem zawinienia oskarżonego, uznać należało karę 4 lat pozbawienia wolności za dokonane i usiłowane oszustwo, na szkodę starszych osób, z celowym wykorzystaniem ich wieku i naiwności, za karę sprawiedliwą. Oskarżony był uprzednio wiele razy karany, w tym za przestępstwa podobne. Odbywał też karę pozbawienia wolności. Sąd Rejonowy mógł orzec karę od 6 miesięcy do 12 lat pozbawienia wolności (art.91 § 1 kk). Orzeczenie jej w niższym wymiarze świadczy o tym, że uwzględnił w należytych stopniu okoliczności, które rzeczywiście świadczą na korzyść oskarżonego i nadał im właściwą miarę.

Zwrócić trzeba też uwagę na nagminność tego rodzaju przestępstw. Nie ma tygodnia, by środki masowego przekazu nie informowały o kolejnych

oszustwach na starszych ludziach na tzw. wnuczka czy policjanta.

Nagminność danego rodzaju przestępstw nie jest okolicznością obciążającą oskarżonego, ale musi być uwzględniona w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Spółeczeństwo powinno otrzymać czytelny sygnał, że sprawcy tego rodzaju przestępstw będą traktowani surowo. Dlatego wzgląd na społeczne oddziaływanie kary oraz jej wpływ na sprawcę, który musi zrozumieć nieopłacalność swojego zachowania, by w przyszłości nie popełnić znowu przestępstwa, przemawiają również za utrzymaniem kary pozbawienia wolności orzeczonej przez Sąd I instancji.

Orzeczenie obowiązku naprawienia szkody, na wniosek pokrzywdzonej, jest rozstrzygnięciem oczywistym, którego zasadność i

wysokość nie budzi wątpliwości.			
Wniosek			
zmiana zaskarżonego wyroku i wymierzenie oskarżonemu kary pozbawienia wolności w łagodniejszym wymiarze	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.			
Niezasadność zarzutu spowodowała nieuwzględnienie wniosku apelacji o obniżenie kary pozbawienia wolności.			
1OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU			
4.1.			
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności			
1ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO			

0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji			
0.15.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy		
rozstrzygnięcie o winie i karze			
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy			
Wina nie była kwestionowana. Nie stwierdzono podstaw do wyjścia poza granice zaskarżenia i podniesione zarzuty. Powody utrzymania rozstrzygnięcia o karze zostały szczegółowo przytoczone powyżej w L.p. 3.1.			
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji			
0.0.15.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany		
Zwięźle o powodach zmiany			
0.15.3. Uchylenie wyroku sądu			

pierwszej instancji				
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia				
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.		
Zwiąże o powodach uchylecia				
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.		
Zwiąże o powodach uchylecia				
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.		
Zwiąże o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia				
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.		
Zwiąże o powodach uchylecia				

<p>0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</p>			
<p>0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</p>			
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>		
<p>1Koszty Procesu</p>			
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>		
<p>punkt 2</p>	<p>oskarżonego zwolniono od ponoszenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając wydatkami Skarb Państwa; oskarżony jest pozbawiony wolności od 9 października 2019 roku, przed osadzeniem utrzymywał się z prac dorywczych, deklaruje, że nie ma dochodów ani majątku, z kary 4 lat pozbawienia wolności ma do</p>		

	odbycia jeszcze ponad 3 lata		
1PODPIS			

0.11.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	obrońca oskarżonego		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	kara		
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.11.4. Wnioski		

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------